

Středočeský Kramerius



**další ocenění pro knihovny a knihovníky
Středočeského kraje**

Fotografie

Karel Pazderka a jednotlivé knihovny

Z došlých podkladů zpracoval autorský kolektiv

Kristýna Froňková, Roman Hájek, Radek Liška, Karel Pazderka

Grafická úprava

Anežka Součková (Studio Datle)

Vydala Středočeská vědecká knihovna v Kladně, příspěvková organizace,
Gen. Klapálka 1641, Kladno

1. vydání
Kladno 2024

ISBN 978-80-85191-59-2 (brožováno)

ISBN 978-80-85191-60-8 (PDF)



Obsah

Středočeské knihovny v číslech 4

Podpora Středočeského kraje pro knihovny 6

O knihovnách, soli a občanské společnosti 7

Středočeský Kramerius 2024 8

- Benešovsko – Veronika Stejskalová, Knihovna městysu Netvořice 9
- Kladensko – Jitka Lísková a Pavlína Křivánková, Místní knihovna Veltrusy 13
- Kutnohorsko – Michaela Hobzová, Místní knihovna Chotusice 17
- Mladoboleslavsko – Vladimíra Sýkorová, Obecní knihovna Máslovice 21
- Příbramsko – Tereza Kolaříková, Obecní knihovna Podlesí 25

Středočeský MARK 30

- Jaroslava Tichá, Středočeská knihovna v Kladně 31

Nominace do celostátních soutěží

- Knihovna roku – Obecní knihovna Libiř
- Městská knihovna roku – Městská knihovna Rakovník

Středočeské knihovny v číslech

781 knihoven + 17 poboček

49 256 m2 prostoru

5 458 780 dokumentů

+ 162 974 dokumentů v roce 2023

122 177 registrovaných čtenářů -- z toho 40 507 dětí / 9,33 % obyvatel Středočeského kraje vlastní průkaz do knihovny

8 130 kulturních akcí // 7 347 vzdělávacích akcí // 3 412 ostatních akcí

802 776 návštěvníků všech typů akcí

4 076 918 fyzických návštěv knihoven*

2 212 091 návštěv online služeb knihoven

tj. 6 289 009 využití některé z knihovnických služeb

3 957 735 výpůjček

Regionální funkce v kraji

22,34 metodiků zajišťujících výkon regionálních funkcí

1 911 poskytnutých konzultací

803 metodických návštěv

237 knihoven v REKS

300 465 dokumentů ve výměnném fondu

* českou hokejovou extraligu navštívilo v sezóně 2023/24 v základní hrací části 2 024 469 diváků

Podpora Středočeského kraje pro knihovny

Zajištění regionálních funkcí

Metodickou práci v rámci výkonu regionálních funkcí knihoven vykonává ve Středočeském kraji 5 knihoven – krajská Středočeská knihovna v Kladně, Knihovna Jana Drdy v Příbrami, Knihovna města Mladá Boleslav, Knihovna Kutná Hora a Městská knihovna Benešov.

Z prostředků Středočeského kraje jsou vyčleněny finance mj. na celkem 22,24 úvazků metodických pracovníků, které jsou mezi knihovny rozděleny podle počtu knihoven v obsluhované oblasti. Středočeský kraj rovněž podporuje nákup výměnného fondu, který je v kraji pořizován centrálně, nákup koordinuje Středočeská knihovna v Kladně.

Koncepce regionálních funkcí Středočeského kraje umožňuje také poskytnutí investičních dotací pověřeným knihovnám, např. na nákup vozidel zajišťujících cirkulaci výměnných souborů.

Podpora projektu Bookstart – S knížkou do života

Od roku 2022 podporuje Středočeský kraj projekt Bookstart. Pro rok 2024 došlo k navýšení celkové podpory na 500 000 Kč, přičemž polovina je vyčleněna na nákup knižních setů, polovina na lektorné pro doprovodné programy v knihovnách.

Dotáční podpora na vybavenost základních knihoven

V rámci Středočeského fondu kultury a obnovy památek vypisuje kraj tematické zadání „Základní knihovny – vybavenost“. O finanční podporu v řádech vyšších desítek korun na pořízení potřebného vybavení mohou žádat všechny knihovny v kraji.

Knihovnická ocenění Středočeský Kramerius a MARK

Od roku 2011 je s finanční podporou kraje udělováno ocenění Středočeský Kramerius určené pro nejlepší neprofesionální knihovnice a knihovníky. Od roku 2023 kraj podporuje rovněž ocenění Středočeský MARK udělované knihovnicím a knihovníkům do 35 let.

O knihovnách, soli a občanské společnosti

pokus o úvodní slovo

Knihovny jsou studnicemi informací, místy poučení, vzdělanosti. Skutečně dobré knihovny jsou však stejnou (a někdy ba i vyšší) měrou také centry společenského dění ve své komunitě. Místy, kde se rodí nápady a propojují lidi, kteří jsou schopni je realizovat. Místy, kde se potkávají generace. Místy, kde se domlouvá sousedská výpomoc.

Skutečně dobré knihovny jsou solí občanské společnosti.

Středočeský kraj drží v rámci Česka prvenství v počtu veřejných knihoven provozovaných na jeho území. Řada z nich jde svými inovacemi, nadšením a přístupem ke komunitě příkladem, což dokládají úspěchy v celostátních soutěžích Knihovna roku a Městská knihovna roku.

To se ovšem bavíme o tzv. profících, profesionálních knihovnách. Středočeský Kramerius je oceněním Středočeského kraje pro knihovny neprofesionální – knihovny, jež ještě daleko výrazněji stojí a padají s nadšením lidí, kteří je tvoří.

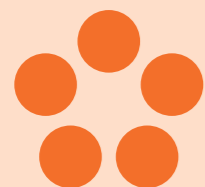
Ve Středočeské knihovně jsme přemýšleli o tom, jak toto nadšení a dobrou práci knihoven v kraji zviditelnit a také jak předat jejich pozitivní energii dál. Tak vznikl (s přiznanou inspirací z Národní knihovny a její publikace Knihovna roku 2023) nápad vytvořit pro ocenění Středočeský Kramerius reprezentativní tištěnou publikaci, kterou se nabízelo doplnit o další ocenění pro středočeské knihovníky a knihovny.

Ale — při vši úctě k tištěným médiím — papír by jen těžko dokázal přenést atmosféru jednotlivých knihoven a entuziasmus, s nímž je jejich knihovnice (a v tomto případě jsou to opravdu jen knihovnice) budují. Proto jsme se rozhodli nápad ještě o kus posunout a natočili s každou nominovanou či oceněnou knihovnicí krátký video medailonek.

Osobně považuji každý z nich za skvělou obhajobu přínosu knihoven pro místní komunity. Mohu jen doporučit, abyste jim věnovali pozornost. Nejen, že bez nich tato publikace není kompletní, navíc byste se ochudili o přísun pozitivních vln, kterých v naší složité době nikdy nemůže být příliš.

Roman Hájek

ředitel Středočeské knihovny v Kladně



Středočeský Kramerius

Ocenění Středočeský Kramerius je vyhlašováno od roku 2011. Jeho smyslem je ocenit nejlepší neprofesionální knihovníky Středočeského kraje a tím zároveň upozornit na důležitost malých neprofesionálních knihoven v systému českého knihovnictví.

Každý rok je oceněna jedna knihovna z každého regionu kraje obsluhovaného v rámci plnění regionálních funkcí jednou pověřenou knihovnou. Návrhy předkládají pověřené knihovny a krajská knihovna.

Mezi hodnotící kritéria patří zejména aktivní přístup ke knihovnické práci, dobrá spolupráce s obcí a s metodiky příslušné pověřené či krajské knihovny, snaha vytvořit z místní knihovny centrum života komunity, začlenění knihovny jako dobře fungující součásti obecní kultury, vzhled knihovny, bezbariérovost, dostatečný počet otevíracích hodin pro veřejnost, odbornost knihovníka, pořádání akcí pro veřejnost nebo školy, ale i počet uživatelů, návštěvníků a aktuálnost knihovní fondu, vše ve spojitosti a v návaznosti na hodnotící kritéria Standardu Veřejných knihovnických a informačních služeb.



Veronika Stejskalová

Knihovna městyse Netvořice

Veronika Stejskalová vystudovala Vyšší odbornou školu informačních studií — obor knihovnictví a obor služby muzeí a galerií. Po svém nástupu do knihovny se intenzivně snaží přispět k oživení kulturního a společenského života v městyse Netvořice. Současně pracuje v Regionálním muzeu v Jílovém u Prahy jako dokumentátorka a zástupkyně kurátorky vedoucí historického oddělení. Také se zde podílí na chodu muzejní knihovny.

Za působení Veroniky Stejskalové se netvořické knihovně podařilo v roce 2023 získat dotaci od Středočeského kraje, za kterou byla pořízena nová výpočetní

technika a moderní knihovní systému Tritius REKS. Samozřejmostí je dnes i Wi-Fi a připojení na internet. Z finančních prostředků městyse byla v knihovně vyměněna podlahová krytina. Změn doznala i vstupní chodba. Díky rekonstrukci společenské místnosti, která s knihovnou bezprostředně sousedí, je možné oba prostory propojit a pořádat tak více akcí pro větší skupiny, protože kapacita samotné knihovny je velmi omezená.

Veronika Stejskalová se zasadila také o to, aby byla knihovna aktivnější na sociálních sítích Facebook a Instagram. Na Instagramu v rámci série „Kniha vs. Film“ publikuje například doporučení knih, které má knihovna ve fondu a byly zfilmovány. Stejně tak byly prezentovány i série tematického čtení na jaro, léto, podzim a zimu a jiné. Rozšířila akce pořádané pro školu a školku. Kromě již tradičního „pasování prvňáčků“ knihovna pořádá s dětmi různá čtení ze zajímavých knih, včetně čtení autorského.

Děti se mohou zapojit např. do vánočního hádání, výtvarných soutěží nebo se mohou účastnit i různých akcí, které podpoří jejich manuální dovednosti, jako je tvoření macramé, pyrografie či skládání origami. Pro dospělé potom knihovna

pořádá přednášky na různá zajímavá témata nebo akce např. na procvičování paměti. V oblíbenosti je i iniciativa Semínkovna, do které se knihovna zapojila a projekt „Daruj knihu do knihovny“, který slouží k doplnění titulů z maturitní četby. Asi nejoblíbenější akcí je setkání seniorů nazvané „Na kus řeči“, které pořádá městys od podzimu do jara v době otevření knihovny.

I díky těmto akcím se stále zvedá počet registrovaných čtenářů knihovny, od roku 2020 téměř dvojnásobně vzrostl počet dětských čtenářů a rostou také počty vypůjčených knih. Městys ze svého rozpočtu vyčleňuje dostatečné finanční prostředky na to, aby knihovnice mohla nakupovat nové, zajímavé tituly. Samotní čtenáři mají možnost zapojit se 2x ročně do výběru titulů, které by chtěli v knihovně najít. Knihovní fond je také pravidelně doplňován výměnným fondem z benešovské knihovny. Ke zvýšení čtenářské gramotnosti přispívá i nová knihobudka, která byla v roce 2022 instalována u autobusové zastávky. Do povědomí se knihovna dostává také díky pravidelným příspěvkům do Netvořického zpravodaje.

Do budoucna chystá Veronika Stejskalová přechod na nový web knihovny, nadále chce pokračovat v pořádání osvědčených akcí a rozšířit program o promítání a více tematických přednášek. Zároveň plánuje také spoustu zajímavých akcí na rok 2025, kdy uplyne 120 let od založení netvořické knihovny.

Knihovna městysu Netvořice v datech

Počet obyvatel obce	1 183
Počet čtenářů	64
Počet návštěv	1 152
Knihovní fond	2 849

www.netvorice.cz/nase-knihovna
knihovna@netvorice.cz

6 otázek pro Veroniku Stejskalovou

Vaše nejoblíbenější kniha?

Oblíbených knih mám mnoho, ale k jedné sérii se vracím úplně nejraději, a to k sérii Kroniky prokletých zaklínačů od Kami Garcii a Margaret Stohl. První díl nese název Nádherné bytosti. A je to takové milé hezké čtení ze světa magie a kouzel v novodobém světě a zároveň o první lásce a hledání sama sebe.



↑ Veronika Stejskalová před svou knihovnou

Chodila jste v dětství do knihovny? Pokud ano, kam a jakou zkušenost si z ní odnášíte?

Ano, navštěvovala jsem od dětství knihovnu, kterou teď vedu. Takže si odnáším jen to nejpozitivnější.

Máte nějaký zážitek z knihovny, na který ráda vzpomínáte?

Z dětství mnoho zážitků nemám, většinou jsem tam jen rychle zaběhla, vyzvedla knížky a běžela jsem domů číst nebo ven za dobrodružstvím. Úsměvných zážitků teď, jako knihovnici, se mi stává mnoho. Hlavně s malými dětmi, které dokážou být až neskutečně moc upřímné jak ke mně, tak i ke svým rodičům.

Stal se vám nějaký knihovnický trapas nebo kuriózní situace?

Naštěstí ne. Ani v dětství ani teď v dospělosti.

Co byste v knihovně ještě chtěla zlepšit?

V knihovně je vždy co zlepšovat a nápady přicházejí různě. Ráda bych však do budoucna oživila ještě trochu více kulturní život knihovny.

Co pro vás znamená ocenění Středočeský Kramerius?

Ocenění naší knihovny pro mě znamená mnoho. Je to důkaz, že se jako knihovna posouváme správným směrem a je to vidět i jinde než jen u nás v městysu. Zároveň doufám, že tohle ocenění naláká další čtenáře, a knihovna tak bude moci i nadále růst a tvořit zajímavé projekty pro občany.

videorozhovor tady





Veroniku Stejskalovou jsme poznali během její školní praxe v Městské knihovně Benešov. Je to milá a pracovitá kolegyně, která se neustále snaží ve svém oboru vzdělávat a se kterou je radost spolupracovat na jakémkoliv projektu. Když jsme se dozvěděli, že bude přebírat knihovnu v Netvořicích, věděli jsme, že je to dobrá volba a že již dobře zavedenou knihovnu posune ještě o kus dál.

Veronice Stejskalové se podařilo knihovnu rozšířit o další prostory, získat dotaci na nový knihovní systém a také díky pořádaným akcím a zapojením knihovny do sociálních sítí nalákat do knihovny nové čtenáře, včetně těch dětských. Zkušenosti a nápady z netvořické knihovny začala využívat také ve svém zaměstnání v muzejní knihovně v Jílovém u Prahy, která se pod jejím vedením začíná pomalu rozvíjet v hodnotnou instituci.

Přejeme jí, aby její zájem a nadšení pro knihovnu v Netvořicích, muzejní knihovnu v Jílovém u Prahy a vůbec celý knihovnický obor nepolevil a aby se jí dále dařilo rozvíjet sebe a své knihovny. Zároveň věříme, že naše spolupráce bude dále pokračovat a že se nám společně podaří zrealizovat spoustu zajímavých nápadů a projektů.

Kateřina Bohatová, Martina Burdová Dušánková, Radmila Sklenářová
metodičky z pověřené Městské knihovny Benešov

Jitka Lísková a Pavlína Křivánková

Místní knihovna Veltrusy

Jitka Lísková (na fotografii vpravo) je dlouholetou knihovnicí v knihovně ve Veltrusích. Má hluboké znalosti a přehled nejen v oblasti literatury, ale také historie. Je knihovnicí srdcem, šíří zájem o knihy (např. autorská čtení a besedy). Má velký zájem na shromažďování, uchovávání a propagaci knih a osobností regionu. Podílí se na kulturním životě obce (např. nedávná výstava grafika veltruského rodáka Ladislava Čepeláka).

Veltruská knihovna se dlouhou potýkala s nevyhovujícími prostory. V roce 2023 se přesunula nového objektu Komunitního centra U Havrana a k Jitce

Lískové se přidala nová posila — paní Pavlína Křivánková, která se na činnosti knihovny výrazně podílí. Za jejího přispění se mimo jiné podařilo zvýšit počet dětských návštěvníků.

Vzájemná kooperace a mezigenerační souznění mezi oběma knihovnicemi je velkým přínosem nejen pro knihovnu, ale pro širokou veřejnost.

Spolupráce s oběma knihovnicemi je velmi dobrá. Zajímají se o knihovnickou problematiku, což se projevuje také jejich aktivní účastí na poradách knihoven z regionu.

6 otázek pro Jitku Lískovou a Pavlínu Křivánkovou

Vaše nejoblíbenější kniha?

Jitka Lísková (JL): Pokud vnímám jako oblíbenou knihu tu, ke které se opakovaně vracím, vzpomínám na dětství. Jako hodně malá jsem se stále vracela ke knížce Besedy pod javorem. Byla o domácích a hospodářských zvířátkách. Nyní mě

různé knihy oslovují, ale nemohu říci, že bych se k některé vracela.

Pavlína Křivánková (PK): Těžší otázka. Oblíbených knih mám víc. Jistě bych zmínila pohádku Křesadlo Hanse Christiana Andersena, kterou mi četl dědeček a která ve mě vzbudila vášeň o četbu a povzbudila už tak silnou fantazii.

Chodila jste v dětství do knihovny? Pokud ano, kam a jakou zkušenost si z ní odnášíte?

JL: V dětství jsem do knihovny chodila, byla to malá knihovna v pražské vilové čtvrti Ořechovka. Milovala jsem verneovky a tam jich byl dostatek. Později jsem chodila do hlavní budovy městské knihovny v Praze, téměř výhradně pro odbornou literaturu.

PK: Ano. Navštěvovala jsem knihovnu v Libčicích nad Vltavou, odkud pocházím. Vždy jsem se na návštěvu knihovny těšila. Jako dítě jsem nerozuměla proč, ale ten pocit, když jsem stála mezi regály a prohlížela si všechny ty knihy pro mě byl nepopsatelný.

Máte nějaký zážitek z knihovny, na který ráda vzpomínáte?

JL: Největší radostí v knihovně pro mě je, když mi čtenář řekne, jak se mu kniha, kterou jsem mu buď doporučila, nebo sehnala, líbila či potěšila. Jednou jsem zodpověděla na otázky v soutěži o knihu a měla jsem štěstí a vyhrála.

Z nakladatelství, které soutěž pořádalo, přišel dotaz, na jakou adresu mají knihu poslat. Odpověděla jsem, že jsem soutěžila pro knihovnu, kde jsem knihovnicí, a ať knihu pošlou na adresu knihovny. Nakonec nepřišla jedna kniha, ale celý balík — že se nám snad budou hodit...

PK: Byl to nejspíš můj první den v knihovně, v roli knihovnice. Byla jsem jak v Jiříkově vidění. Plná nadšení, obav a radosti z toho, že jsem knihovnice jsem stála za pultem a nedočkavě vyhlížela první příchozí.



Stal se vám nějaký knihovnický trapas nebo kuriózní situace?

↑ Nové komunitní centrum s knihovnou ve Veltrusích

JL: Knihovnické trapasy mám na denním pořadu. Často se mi stává, že mám knihy před sebou na pultě a divím se, že čtenáři neodcházejí. Dojde mi to, až když mě jemně upozorní, že chtějí ty knihy...

PK: Jako nováček mám stále něco. Občas se mi nedaří najít knihu i přesto, že si říkám abecedu opravdu nahlas. I autory dokážu zamotat tak, že vlastně sama nevím, o kom mluvím já a o kom čtenář. Věřím ale, že se to díky praxi srovná.

Co byste v knihovně ještě chtěla zlepšit?

JL: Mám jen takové drobnější cíle. I když se knihovna stěhovala před víc než rokem, nemáme ještě zcela vyhovujícím způsobem uspořádanou dětskou literaturu, zejména naučnou. Lepší uspořádání by potřebovala i naučná literatura pro dospělé. Více bych se chtěla věnovat internetovým stránkám knihovny.

PK: Ráda bych také pořádala čtenářský kroužek pro dospělé. Jsem knihovnicí teprve rok a tak se zaměřuji spíš na schopnosti knihovnice — zde je stále co zlepšovat.

Co pro vás znamená ocenění Středočeský Kramerius?

JL: Obrovskou radost, povzbuzení do další činnosti a velké zadostiučinění! Jsem za to nesmírně vděčná! Děkuji všem, díky nimž mohu tuto radost prožívat!

PK: Popravdě si ocenění zaslouží hlavně paní Lísková, která je mým vzorem oporou v mé práci. Každopádně si ocenění velice vážím a upřímně mě potěšilo. Vnímám to jako znamení, že jdeme správným směrem.

Místní knihovna Veltrusy v datech

Počet obyvatel obce	2 297
Počet čtenářů	190
Počet návštěv	2 158
Knihovní fond	14 310

www.knihovnaveltrusy.webk.cz
knihovna@veltrusy.cz

videorozhovor
tady





V roce 2023 byla knihovna přestěhována do nových prostor Komunitního centra U Havrana. Jako nová pracovnice zajišťující jeho provoz a výpomoc pro paní Lískovou byla přijata Pavlína Křivánková. Obdivujeme její empatii, vstřícnost a milou povahu, ochotu vzdělávat se. Díky jejímu předchozímu působení v sociální sféře je skvěle vybavena pro práci s dospělými i dětmi, kteří si nachází svou cestu do nově zbudovaného komunitního centra a knihovny. Při setkáních s oběma knihovnicemi vidíme, že tvoří dobrý mezigenerační tandem, což vnímáme jako velice důležité pro další rozvoj knihovny.

Ivana Doubrovová, Vladimíra Dörflerová, Jitka Poupová
metodici ze Středočeské knihovny v Kladně



Michaela Hobzová

Místní knihovna Chotusice

Michaela Hobzová působí v chotusické knihovně od roku 2019. Její nástup do knihovny znamenal zásadní krok k modernizaci a automatizaci knihovny. Díky její iniciativě a ochotě spolupracovat mohla v knihovně proběhnout rozsáhlá a velmi potřebná aktualizace knihovního fondu, následná revize a celková úprava fondu i prostor knihovny.

Michaela Hobzová v knihovně kromě klasického půjčování knih organizuje a pořádá různé besedy a přednášky pro děti i dospělé, výstavy, čtenářské dílničky a zábavné stezky a soutěže pro děti. Tyto akce přispívají k rozvoji kulturního

Místní knihovna Chotusice v datech

Počet obyvatel obce	805
Počet čtenářů	51
Počet návštěv	753
Knihovní fond	2 001

www.chotusice.knihovna.cz
knihovna@chotusice.cz

života v obci a zapojují různé věkové skupiny do aktivního využívání knihovny.

Velkou zásluhou knihovnice je také pravidelná spolupráce s místní mateřskou školou. Děti z této školy pravidelně navštěvují knihovnu, což podporuje jejich zájem o čtení a knihy již od raného věku.

Pověřená knihovna v Kutné Hoře vytvořila chotusické knihovně samostatné webové stránky, které Michaela Hobzová pravidelně aktualizuje. Na začátku roku 2023 vytvořila pro knihovnu také stránky na Facebooku, kde čtenáře informuje o novinkách v knihovně a chystaných akcích.

Svou prací a nasazením ukazuje, jak důležitou roli může knihovna hrát v životě obce a jak dokáže pozitivně ovlivnit její obyvatele. Její přínos je neocenitelný.

V budoucnu by se knihovna ráda zapojila do profesní organizace SKIP, což by jí umožnilo zapojení do projektů, které SKIP zaštiťuje. To by vedlo k obohacení nabízených služeb a přilákání nových, zejména dětských, čtenářů.

6 otázek pro Michaelu Hobzovou

Vaše nejoblíbenější kniha?

Vybrat nejoblíbenější knihu je velmi těžké. Jako dítě jsem milovala Z deníku kocoura Modroočka a dodnes je mou oblíbenou dětskou knížkou. Pak bylo období, kdy jsem několikrát přečetla Jirotkova Saturnina nebo třeba knížku Proč bychom se netopili od Zdeňka Šmída. Když byly děti malé, tak jsem neměla na čtení moc času, a když už, tak jsem četla něco nenáročného. Nyní si ráda přečtu těžší témata, mám ráda autorky Dvořákovou, Soukupovou, Hanišovou, Tučkovou, Mornštajnovou, ale i spoustu dalších autorek a autorů. Snažím se ale nyní číst od každého autora jen jednu knihu, abych věděla, co půjčuji.

Chodila jste v dětství do knihovny? Pokud ano, kam a jakou zkušenost si z ní odnášíte?

Vyrůstala jsem v Praze a tam jsem i chodila do knihovny, konkrétně do Vysočan. První návštěvu knihovny mám ale spjatou se základní školou na Proseku, kde byla školní knihovna a zde jsem si mohla poprvé půjčit knížku, když jsem se naučila číst. Jinak si pamatuji, že spoustu knih, které jsem si ve Vysočanech půjčovala, jsem četla ve slovenštině, protože v češtině nebyly vydané.

Zážitek z knihovny, na který ráda vzpomínáte?

Na žádný zvláštní zážitek si nevzpomínám.

Stal se vám nějaký knihovnický trapas nebo kuriózní situace?

Jsem neprofesionální knihovnice, pracuji ve službách v zemědělství, knihovnici v Chotusicích dělám pět let a „vím, že nic nevím“, takže se ráda nechám poučit od svých čtenářek a čtenářů. K žádnému trapasu zatím nedošlo.

Co byste v knihovně ještě chtěla zlepšit?

Ke zlepšení v knihovně je určitě mnoho věcí. Jedna zcela nespílitelná je, aby do knihovny nevedly schody, které jsou pro pár čtenářek velkou překážkou. Takže se soustředím na to, co zlepšit jde, a to je nabídka a výběr knih, i když si myslím, že máme nabídkou moc hezkou. Vedení obce podporuje nákup nových knih i různých akcí, které se mohou díky tomu konat. Také metodická pomoc knihovny v Kutné Hoře je výborná a moc nám pomáhá.

Co pro vás znamená ocenění Středočeský Kramerius?

Určitě si toho velmi vážím, ale přiznám se upřímně, že vlastně o tom moc nevím, takže ani nevím, na základě jakých kritérií jsem k tomuto ocenění byla vybrána.



↑ Chotusická knihovna sídlí v budově obecního úřadu

videorozhovor
tady





Paní Hobzová je od svého nástupu do knihovny velmi aktivní. Díky její ochotě, vstřícnosti a profesionálnímu přístupu se s ní výborně spolupracuje. Jsme velice rádi, že ji máme mezi svými knihovníky a těšíme se na další spolupráci.

Lenka Frankovicová, Dita Kelbelová, Kateřina Mizlerová, Lukáš Viktořík
metodici z pověřené Knihovny Kutná Hora



Vladimíra Sýkorová

Obecní knihovna Máslovice

Vladimíra Sýkorová, starostka malé obce Máslovice pozdvihla svou obecní knihovnu na reprezentativní a kulturní skvost. Svým nadšením zajistila vybudování moderního, multifunkčního domu, který nabízí svým spoluobčanům nádherné prostory pro volnočasové aktivity.

Máslovická knihovna je vynikající ukázkou toho, že kvalita knihovny ani v nejmenším nesouvisí s velikostí obce. Obsluhuje obec s pouhými 393 obyvateli, přesto nabízí moderní, bezbariérové prostory, využívá automatizovaný systém, a zajišťuje spoustu aktivit, které osloví všechny věkové kategorie.

Za zmínku stojí příkladný způsob, jakým se knihovna zapojuje do celostátních projektů a iniciativ, jako jsou například Noc s Andrikem nebo sběrová akce Odlož mobil v knihovně. Dlouhodobě také spolupracuje nejen s pověřenou Městskou knihovnou Mladá Boleslav, ale také s Husovou knihovnou v Říčanech. V kontextu podobně velkých knihoven je rovněž pozoruhodná štedrá podpora nákupu nových dokumentů (především knih a seriálů) do fondu knihovny.

Obecní knihovna v Máslovicích je bezesporu inspirativním místem a důkazem toho, že i v malých obcích se dějí zázraky!



foto Tomáš Slavík

6 otázek pro Vladimíru Sýkorovou

Vaše nejoblíbenější kniha?

Nemám jednu nejoblíbenější knihu. Vzpomínám si na silné zážitky při čtení různých knih např. *Když nastaly deště*, *Pravidla moštárny* a mnoha dalších. Jako malá holka jsem „milovala“ kocoura Mikeše.



foto Tomáš Slavík

Chodila jste v dětství do knihovny? Pokud ano, kam a jakou zkušenost si z ní odnášíte?

V dětství jsem nechodila pravidelně do knihovny, doma jsme měli hodně knih na čtení. U babičky v Máslovicích jsem do knihovny občas zašla. Byla dost stísněná a pro děti tam příliš knih nebylo.

Zážitek z knihovny, na který ráda vzpomínáte?

Nejvíc vzpomínám na jednotlivé čtenáře, kteří už bohužel nejsou mezi námi a chodili do knihovny pravidelně. Pamatuji si, jaké knihy rádi četli, povídali jsme si o nich, ale i o tom, co je trápí, nebo naopak těší.

Stal se vám nějaký knihovnický trapas nebo kuriózní situace?

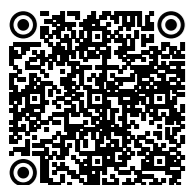
Kuriózní asi byla situace, kdy se opravovala budova, kde knihovna sídlila, a já jsem si navezla přepravky s knihami domů a čtenáři půl roku chodili každé úterý k nám do obýváku si půjčovat knihy.

Obecní knihovna Máslovice v datech

Počet obyvatel obce	393
Počet čtenářů	44
Počet návštěv	204
Knihovní fond	6 257

www.maslovice.cz/knihovna
knihovna@maslovice.cz

videorozhovor
tady



Co byste v knihovně ještě chtěla zlepšit?

Momentálně zavádíme nový katalogový systém, takže to je pro nás velké zlepšení. A ráda bych, aby čtenáři ještě více využívali knihovnu pro vzájemné setkávání a společné hraní například deskových her nebo pro živé čtení z knih a povídání si o nich.

Co pro vás znamená ocenění Středočeský Kramerius?

Pro mě to bylo jedno velké překvapení. Samozřejmě milé. Také inspirující k dalšímu zlepšování. Snad v budoucnu nezklamou ty, kteří mě navrhli. Těším se i na setkání s dalšími oceněnými.

Paní Sýkorová je vřelá, ochotná a komunikativní. Vždy má pro nás nějaká překvapení, např. prohlídku muzea v Máslovicích i s ochutnávkou léčivého medového moku z Včelařského výzkumného ústavu.

Kateřina Bígllová, Martina Botlíková, Petra Táboříková
metodičky z pověřené Knihovny města Mladá Boleslav



Tereza Kolaříková

Obecní knihovna Podlesí

Tereza Kolaříková převzala obecní knihovnu v Podlesí v roce 2016. V tomto roce prošla knihovna celkovou rekonstrukcí, zakoupily se nové regály, výpůjční pult a další nábytek pro potřeby návštěvníků knihovny. Díky této rekonstrukci vznikla v knihovně místa pro setkávání čtenářů všech věkových kategorií. V roce 2016 proběhla také velká aktualizace knihovního fondu a zároveň knihovna přešla na automatizovaný knihovní systém.

Tereza Kolaříková založila webové stránky knihovny a po čase také facebookové stránky, které čtenářům pravidelně přinášejí nejnovější informace

o novinkách a akcích pořádaných v knihovně. Čtenáři mohou na těchto stránkách využívat online katalog a nechat si připravit knihy na přání.

Od samého počátku pořádá knihovnice tvořivá odpoledne pro děti i dospělé. V knihovně se čtenáři pravidelně setkávají u hraní stolních her a nejrůznějších soutěží. Velmi oblíbená jsou zábavná odpoledne pro děti, kde dětem předčítá pohádky a příběhy, hraje si s nimi a tvoří. V knihovně také probíhají pravidelné rukodělné kurzy pro dospělé, např. drátování, háčkování a různé besedy se zajímavými lidmi.

V současné době má knihovna kolem 1 700 svazků knih a 59 registrovaných čtenářů. Pro čtenáře, kterým nevyhovuje provozní doba knihovny, funguje služba připravení knih na přání a možnost individuální návštěvy knihovny mimo tuto provozní dobu.

Nemůžeme zapomenout na výbornou spolupráci knihovnice s vedením obce, především s paní starostkou, které knihovnu neuvěřitelně podporuje. Tereza Kolaříková má i díky ní dostatek finančních prostředků nejen na nákup nových knih, kdy se snaží vyhovět čtenářům a nakupovat knihy dle jejich přání. Pro

své čtenáře využívá služeb meziknihovní výpůjční služby a možnost připravení výměnných souborů na přání. Výborně zvládá i náročné požadavky místních obyvatel, které nejsou vždy standardní.

Tereza Kolaříková úzce a pravidelně spolupracuje s místní mateřskou školou, kdy pro děti připravuje informační lekce s předčítáním, prohlídky knihovny či tvořivá setkání. I když není povoláním knihovnice, knihovnictví ji okouzlo a baví. Systematicky se vzdělává a pokud jí to čas a rodina dovolí, zúčastňuje se vzdělávacích akcí nejen ve své pověřené knihovně.

Jak sama o sobě říká, je Podlesáčka, narodila se zde a žije. Je aktivní členkou SDH Podlesí, spolupracuje s místními maminkami ve spolku Podlesáček a aktivně se zapojuje do dění v obci. Se čtenáři má paní knihovnice velmi blízké až osobní vztahy a dokáže si s nimi povídat téměř o všem.

Knihovna v Podlesí našla v osobě Terezy Kolaříkové úžasnou knihovnici a člověka se zápalem a zájmem o život v obci.

6 otázek pro Terezu Kolaříkovou

Vaše nejoblíbenější kniha?

Nedokážu říct, která kniha je má nejoblíbenější, ale moc se mi líbily například *Malý pražský erotikon* od Patrika Hartla nebo *Zlodějka příběhů* od Michaely Klevisové.

Chodila jste v dětství do knihovny? Pokud ano, kam a jakou zkušenost si z ní odnášíte?

Ano, navštěvovala jsem Knihovnu Jana Drdy v Příbrami, pobočku Březové Hory. Bylo to tam vždy fajn a chodila jsem tam ráda.

Zážitek z knihovny, na který ráda vzpomínáte?

Tenkrát jedna čtenářka sháněla knihu od norského spisovatele Joa Nesbøho. Ptala se mě, zda znám jeho jméno. Odpověděla jsem jí: „Ju Nesbe“. Poté, co jsem jí jméno zopakovala asi třikrát, tak to pochopila a začaly jsme se obě smát.

Stal se vám nějaký knihovnický trapas nebo kuriózní situace?

Popravdě, asi ani ne.

Co byste ve vaší knihovně ještě chtěla zlepšit?

Naše knihovna se mi moc líbí a myslím, že i naši čtenáři se v ní cítí dobře. Když nás něco s paní starostkou napadne, není problém to zrealizovat, a tak se časem uvidí, jak budeme zlepšovat v dalších letech.

Co pro vás znamená ocenění Středočeský Kramerius?

Ocenění Středočeský Kramerius je něco, na co mě nikdy nenapadlo ani pomyslet. Být vybrána je pro mě veliká pocta.



↑ Tereza Kolaříková před budovou knihovny se starostkou Marcelou Duškovou (vpravo)

videorozhovor tady





Jakmile jsem se před lety, tehdy ještě se slečnou Kolaříkovou, setkala, věděla jsem, že si budeme rozumět nejen po pracovní, ale i lidské stránce. Jednoduše jsem byla okouzlená. Jak tak mladý člověk může mít takový rozhled, vnitřní sílu a nadšení pro cokoli, tehdy hlavně pro znovuvskříšení obecní knihovny. Její nadhled a víra v dobré mne neustále ohromují a jsem moc ráda, že právě paní Kolaříková je „naší“ knihovnicí. Vždy, když jedeme do podleské knihovny, těšíme se nejen na paní Terezu, ale také na setkání s jejími dvěma malými dcerami, které už nyní konkurují své mamince v roli knihovnic.

Svatomíra Fojtová, Barbora Fortelková
metodičky z pověřené Knihovny Jana Drdy Příbram

Zápisky z cest

Když jsou knihovny středobody dění v obci

Když jsme s kolegou fotografem a kameramanem Karlem Pazderkou vyrazili na cesty po oceněných knihovnách Středočeského kraje, vůbec jsem netušila, co nás čeká. Z let dávno minulých jsem obecní knihovny znala jako ospalé zaprášené místnůstky na obecním úřadě. O to větší bylo moje překvapení, když jsem v navštívených obcích objevila zářící středobody kulturního dění. A to, co mě nejvíce okouzlo, byli lidé, kteří ty středobody kultury a komunity svým nesmírným úsilím budují.

Měla jsem možnost se setkat s neuvěřitelnými knihovnicemi, které do své práce dávají nejen ruce, ale hlavně srdce. Některé mají to štěstí, že jejich knihovna dostala nové a moderní prostory, což jim dává spoustu nových možností, ale také výzev. Některé knihovnice se musí spokojit s prostory o mnoho skromnějšími, ale svým nadšením a úsilím i z takových prostor dokážou vytvořit funkční a útulné prostředí pro své čtenáře. O to větší poklona jim náleží.

A co mě na oceněných knihovnicích nejvíce zaujalo? Každá z nich bez výjimky dělá svou práci s láskou, a hlavně dobře zná své čtenáře. Jedna ví, kdo má rád detektivky a kdo zase romány a při zpracování nových knih už předem vyčleňuje tituly pro toho či onoho čtenáře, aby jim je mohla nabídnout. Jiná zase neváhala a během rekonstrukce knihovny udělala provizorní knihovnu z vlastního obýváku, jen aby čtenáři nepřišli o možnost půjčit si knihy. Všechny vymýšlí a pořádají akce, které oživují dění v obci a propojují místní komunitu. Hledají inspiraci, neustále přemýšlí, co by mohly vylepšit a vytváří z knihovny komunitní centrum pro celou obec. A to vše často zvládají vedle svých běžných povolání a každodenních rodinných povinností.

Setkání s oceněnými knihovnicemi pro mě bylo velmi inspirativní a plné pozitivních dojmů a jsem velice ráda, že jsem měla tu možnost si vyslechnout jejich životní příběhy a vidět na vlastní oči, kolik záslužné práce odvádějí.

Kristýna Froňková
Středočeská knihovna v Kladně

Středočeský MARK

Od roku 2023 je souběžně s oceněním Středočeský Kramerius předávána také cena Středočeský MARK, kterou uděluje Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP) ve spolupráci se Středočeským krajem. Ocenění navazuje na celostátní cenu MARK, udělovanou organizací SKIP ve spolupráci s Ministerstvem kultury od roku 2010. Cena MARK je určena mladým knihovníkům do 35 let, zaměření vychází z významu zkratky (MARK = mladý/mladá, moudrý/moudrá; aktivní, atraktivní; rozkvétající, rozumný/rozumná; knihovník/knihovnice). Středočeský MARK je udělován jednomu knihovníkovi působícímu v některé z knihoven ve Středočeském kraji.



Jaroslava Tichá

Středočeská knihovna v Kladně

Slečna Jaroslava Tichá začala pracovat ve Středočeské knihovně v Kladně v oddělení služeb veřejnosti v srpnu 2021. Práce v knihovně byl její sen a cíl. Knihovnické vzdělání si doplnila ještě před svým nástupem, absolvovala rekvalifikační kurz „Knihovnice v přímých službách“. A již jako naše kolegyně si rozšířila vzdělání e-learningovým kurzem Služby knihoven, absolvováním lektorské akademie Senior Friendly Teacher a dalších seminářů.

Od počátku bylo zřejmé, jak jí těší komunikace s lidmi a zejména se seniory. To ji přivedlo k nápadu založit klub pro seniory s názvem „Budme si blíž“. Jarka

klub vymyslela, obhájila a připravuje jeho program. Střídají se v něm kulturní a vzdělávací témata, doplněná i pohybovými aktivitami, trénink paměti, tvůrčí dílny, literární dýchánky, procházky, exkurze a nejrůznější aktivity od pěstování rostlin po deskohraní. Občas mezi ně zavítají hosté z řad kolegů i čtenářů. Setkávají se pravidelně každých 14 dní. Jarce se daří eliminovat jejich společenské vyloučení, odbourávat jejich osamocenenost, pomoci jim aktivně trávit čas a budovat jejich vzájemné vztahy. A výsledkem je, že tato setkávání obohacují obě strany.

Ke klubovému setkávání přijala ještě roli lektorky v rámci projektu Digitální Odyssea. Pomáhá zpřístupnit moderní technologie a digitální vzdělávání seniorům, aby byli sebevědomější a samostatnější.

Zároveň iniciativně přiložila ruku k iniciativě knihovny přilákat také mladší čtenáře a v únoru 2023 si ke své práci přibrala ještě správu knihovního profilu na sociální síti Instagram.

Jarka Tichá je nejen člověkem s neobyčejnou schopností naslouchat seniorům a citlivě je vnímat, ale také tím vzácným typem kolegy, jehož entuziasmus i radost z práce jsou v tom nejlepším slova smyslu nakažlivé.

Rozhovor s Jarkou Tichou

Chodila jsi v dětství do knihovny? Pokud ano, kam a jakou zkušenost si z ní odnášíš?

Donedávna jsem žila v Hostouni, v obci kousek od Kladna, kde máme malou obecní knihovnu. A právě tuto knihovnu jsem navštěvovala pravidelně. Vzpomínám si, že jsem se vždy těšila na otevírací den a domů si pak odnášela hromady knih. Bavil mě ten pocit, že budu mít nejvíc popsany čtenářský lístek, ale především mě bavilo číst. A to mě baví dodnes.

Co tě přivedlo do knihovny?

Moje profesní kariéra se původně odvíjela jinak, vyučila jsem se pekařkou. Do knihovny všeobecně mě přivedla chuť do čtení, kterou jsem objevila už jako dítě v hodinách literatury nebo českého jazyka. A do naší knihovny, kde jsem knihovnice ve službách, mě přivedl sen. Obrovský sen být knihovnice obklopená knihami. Možná právě tak, jak jsem to tehdy viděla u naší obecní knihovnice. Toužila jsem po kontaktu se čtenáři, o povídání o knihách. A cítila jsem, že když budu knihovnice, nebude to pro mě jen práce ale splněný sen. A velké díky náhodě a štěstí, že ho můžu žít.

Stal se ti nějaký knihovnický trapas nebo kuriózní situace?

Trapas vyloženě ne, ale spíš ke mně přiletěla od jedné naší čtenářky humorná hláška, které se vždy ráda zasměju. Mé příjmení je Tichá. A po několika setkáních u pultu při vracení a půjčování knih, kdy si někdy stíhám s našimi čtenáři popovídat, se na mě jednou ta čtenářka podívala a veselým hlasem řekla: „Vy ale moc tichá nejste, děvenko.“

V knihovně se hodně věnuješ práci se seniory, ať už v klubu Budme si blíž, který jsi založila, nebo v rámci projektu Digitální odyssea. Co tě na práci se seniory láká a baví?

Asi nejvíc to, že si vzájemně můžeme něco předávat tím, že spolu trávíme čas a komunikujeme, ať už je to v rámci školení při práci s telefonem či tabletem, anebo při pravidelných setkáních klubu Budme si blíž. A vzhledem k tomu, že jsem prakticky ve věku „vnoučat“ našich seniorů a oni jsou zas věkově jako moje „babičky“, cítím že mezi sebou máme to správné spojení. A především si seniorů vážím jako lidí a někdy ani práci s nimi nepovažuji za „práci“ v tom pravém slova smyslu.

Když už se ti splnil tvůj sen být knihovnicí, máš ještě nějaký sen, co bys chtěla realizovat jako knihovnice?

Pro mě je sen i ocenění Středočeský Kramerius. Doufám, že mi radost, kterou teď z práce mám, vydrží až do důchodu. Přála bych si jednou říct, že jsem třeba třicet let knihovnice. Vážím si starších kolegů, kteří už tak dlouho v oboru jsou, a vím, že se od nich můžu ještě mnoho naučit.

Čím bys motivovala své vrstevníky, aby šli pracovat do knihovny?

Knihovničina je krásná a rozmanitá práce. A dnešní doba s sebou přináší i trendy v podobě jiných aktivit pro různé věkové kategorie, které se odehrávají na půdě knihovny, takže se člověk, který je aktivní a kreativní, může realizovat i v dalších oblastech. Ale protože jsme přece jen knihovna, měly by služby, knihy a naši čtenáři zůstat stále na prvním místě.



↑ **Prezentace canisterapie v rámci cyklu Budme si blíž, který Jarka Tichá založila a organizuje**

videorozhovor tady



Nominace do celostátních soutěží

Knihovna roku

První ročník soutěže o nejlepší veřejnou knihovnu v České republice vyhlásil v roce 2000 Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP) ve spolupráci se Spolkem pro obnovu venkova. V tomto roce bylo hodnocení knihovny poprvé zařazeno mezi kritéria hodnocení v soutěži Vesnice roku. Od roku 2003 je vyhlášovatelem soutěže Ministerstvo kultury České republiky. Cena se uděluje v kategorii základní knihovna (pro menší obecní knihovny) a v kategorii mimořádný počin v oblasti poskytování knihovnických a informačních služeb.

Městská knihovna roku

Soutěž Městská knihovna roku vyhláší od roku 2010 Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky (SKIP) a od roku 2015 ji zaštiťuje Svaz měst a obcí České republiky. Cílem soutěže je ocenit nejlepší knihovny, které jsou provozovány nebo zřizovány městy, a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění poskytovaných knihovnických a informačních služeb. Soutěž je koncipována jako dvoukolová. Za každý kraj je nominována jedna knihovna, kterou vybírá regionální výbor SKIP ve spolupráci s metodiky krajských knihoven.



Obecní knihovna Libiř

nominace na Knihovnu roku 2024 za Středočeský kraj

Obecní knihovna v Libiři je svou otevírací dobou, aktivitou i nádherným prostředím knihovnou, která by mohla konkurovat i některým knihovnám profesionálním. Díky podpoře obecního úřadu a přístupu paní knihovnic Miroslavy Renkové a Jaroslavy Vetešníkové knihovna naplňuje cíl a představu o kvalitní, moderní knihovně, je komunitním, vzdělávacím a kulturním centrem. Už dávno není jen „půjčovnou“ knih, ale nabízí spoluobčanům nápadité možnosti jak trávit volný čas, přičemž využívá i moderní technologie a nebojí se růst.



↑ Starostka Libiše Pavla Komešítková mezi regály obecní knihovny

Obecní knihovna Libiř v datech

Počet obyvatel obce	2 415
Počet čtenářů	30
Počet návštěv	305
Knihovní fond	4 796

<https://www.libis.cz/knihovna>
 knihovna@libis.cz



Městská knihovna Rakovník

nominace na Městskou knihovnu roku 2024 za Středočeský kraj

V roce 2023 získala Městská knihovna Rakovník po dlouhých letech konečně nový vlastní prostor v centru města, což se významně odrazilo v zájmu široké veřejnosti o její služby.

Je nutné zdůraznit, že i v původních prostorách se týmu knihovny dařilo velmi výrazně formovat kulturní život Rakovníka. Díky spojení s Městským informačním centrem je knihovna dlouhodobě přirozeným zdrojem aktuálních



informací pro obyvatele města i turisty. Dlouhodobě se jí také daří spolupracovat s představiteli města, místními školami, sociálními a dalšími institucemi.

Nová podoba knihovny a její nabízené služby pokrývají mnohem lépe potřeby návštěvníků knihovny v moderní době (exkurze, tematické besedy pro děti a mládež, přednášky, knihovnické lekce, výstavy, promítání filmů, nově byla v budově knihovny otevřena kavárna). Vedle moderního zázemí navíc získala do správy roubenku Lechnýřovna, která slouží jako místo setkávání.

Knihovna svou činností působí i na menší obecní knihovny na Rakovnicku, čímž pomáhá metodikům obsluhující Středočeské knihovny v Kladně.

Městská knihovna Rakovník v datech

Počet obyvatel obce	15 739
Počet čtenářů	2 519
Počet návštěv	125 637
Knihovní fond	84 240

www.knihovna-rakovnik.cz
knihovna@knihovna-rakovnik.cz



↑ **Ředitelka Městské knihovny Rakovník Milena Křikavová**



www.stredoceskaknihovna.cz

Středočeský kraj